

BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA DIDAKTIK O'YINLAR VA ZAMONAVIY METODLAR ORQALI TUSHUNTIRISHNING SAMARASI

Nurimbetova Gulbaxt Elevsinovna

PROFI UNIVERSITY

Boshlang'ich ta'lim kafedrası o'qituvchisi

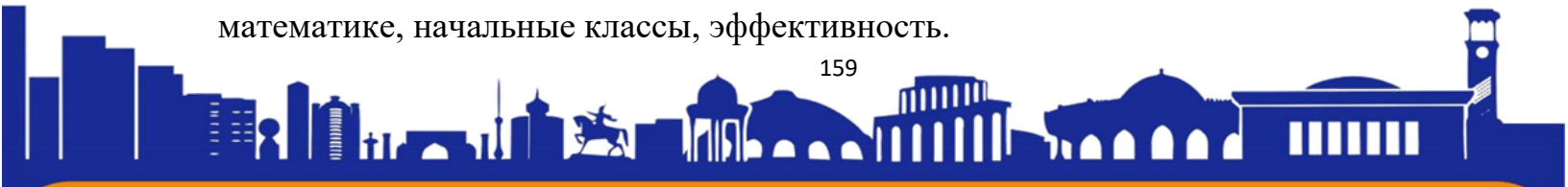
Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'qitishda didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlardan foydalanish samaradorligi o'rganilgan. Ushbu metodlar o'quvchilarning matematikaga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularning diqqat-e'tiborini jalb qilish hamda ta'lim jarayonini qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari didaktik o'yinlar va interaktiv metodlar yordamida ta'lim berilgan o'quvchilarning bilim darajasi sezilarli darajada oshganini ko'rsatdi.

Аннотация: В данной статье изучена эффективность использования дидактических игр и современных методов в обучении математике в начальных классах. Эти методы играют важную роль в повышении интереса учащихся к математике, привлечении их внимания и делают процесс обучения увлекательным. Результаты исследования показали значительное повышение уровня знаний учеников, которым преподавали с использованием дидактических игр и интерактивных методов.

Annotation: This article explores the effectiveness of using didactic games and modern methods in teaching mathematics in elementary school. These methods are crucial in increasing students' interest in mathematics, capturing their attention, and making the learning process engaging. The research results demonstrated a significant improvement in the knowledge levels of students taught using didactic games and interactive methods.

Kalit so'zlar: Didaktik o'yinlar, zamonaviy metodlar, matematika ta'limi, boshlang'ich sinf, samaradorlik.

Ключевые слова: Дидактические игры, современные методы, обучение математике, начальные классы, эффективность.

Keywords: Didactic games, modern methods, mathematics education, elementary school, effectiveness.

Boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarga matematikani o'rgatish ularning keyingi ta'lim yo'nalishidagi muvaffaqiyatlariga zamin yaratadi. Bu jarayonni osonlashtirish va qiziqarli qilish uchun o'qituvchilar turli didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlardan foydalanishadi. Matematika ta'limida ushbu yondashuvlar o'quvchilarning diqqatini jalb qilish va mavzularni tushunishni osonlashtirishda katta ahamiyatga ega. Shu bois, mazkur maqolada didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlar asosida ta'lim berish samaradorligini tahlil qilamiz.

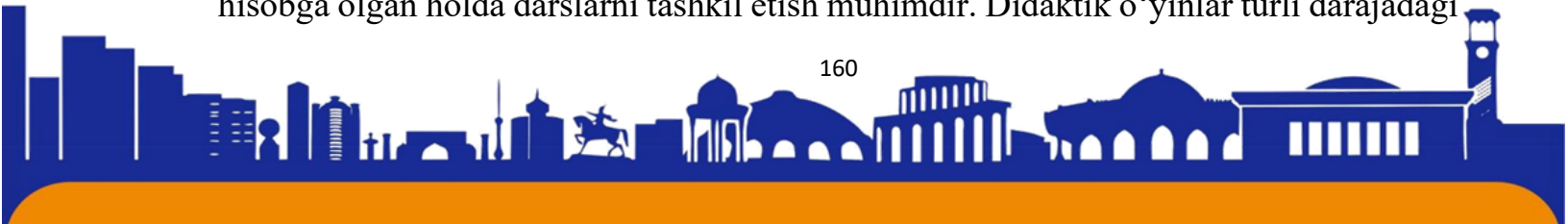
Boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'qitishda didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlar orqali tushuntirishning samarasi, avvalo, bolalarning yosh psixologiyasi va kognitiv rivojlanishiga moslashgan usullarni qo'llash bilan bog'liq. Didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, ularning mavzuni tushunishini yengillashtiradi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi.

1. Konstruktivizm nazariyasi: Bu yondashuvga ko'ra, o'quvchilar faqat o'qituvchining ma'lumotini qabul qilish bilan cheklanmaydi, balki yangi bilimlarni avvalgi tajriba va tushunchalar asosida faol ravishda o'zlari o'zlashtiradilar. Zamonaviy metodlar, xususan didaktik o'yinlar orqali, o'quvchilar amaliyotda turli vazifalarni bajarib, yangi bilimlarni yaratishga ko'maklashadi.

2. Piagetning kognitiv rivojlanish nazariyasi: Piaget bolalarning kognitiv rivojlanishi ketma-ket bosqichlarda o'tadi, degan fikrni ilgari surgan. Boshlang'ich sinflardagi o'quvchilar aniq narsalar bilan ishlashda samaraliroq o'rganishadi. Didaktik o'yinlar va interaktiv metodlar bu yoshda o'quvchilarning matematik tushunchalarni to'g'ri qabul qilishiga yordam beradi.

3. Motivatsiyani oshirish: Zamonaviy didaktik o'yinlar va o'quvchilar uchun qiziqarli interaktiv darslar taqdim etish orqali o'quv jarayoniga bo'lgan motivatsiya kuchayadi. Bu bolalarning fan bilan shug'ullanishni istashini va bilimlarni qabul qilish samaradorligini oshiradi.

4. Differensial yondashuv: Har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda darslarni tashkil etish muhimdir. Didaktik o'yinlar turli darajadagi

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2,Issue-10

o'quvchilarning ehtiyojlariga mos keladi, bu esa barcha o'quvchilar uchun muvaffaqiyatli o'qitishni ta'minlaydi.

5. Ko'rgazmali vositalar va texnologiyalardan foydalanish: Zamonaviy texnologiyalar va ko'rgazmali materiallar yordamida murakkab matematik tushunchalarni tushuntirish jarayonini ancha soddalashtirish mumkin. Didaktik o'yinlar bilan birgalikda, bu vositalar matematikani o'rganishni osonlashtiradi va bolalarda ilgari o'qitilgan mavzularni mustahkamlash imkonini beradi.

Mazkur tadqiqot Toshkent shahar va viloyatidagi 3 ta maktabda olib borildi. Tadqiqotga jami 120 nafar 2-4 sinf o'quvchilari jalb qilindi. Tajriba davomida o'quvchilarga 2 guruhga bo'lingan holda ta'lim berildi: birinchi guruh an'anaviy o'qitish metodlari bilan, ikkinchi guruh esa didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlar bilan o'qitildi. Ishlatilgan metodlar:

1. Darslarda didaktik o'yinlar o'tkazildi (masalan, matematik mavzular bo'yicha kichik jamoa o'yinlari).

2. Zamonaviy interaktiv metodlar qo'llandi (axborot-kommunikatsion texnologiyalar, interfaol doska va videodarslar).

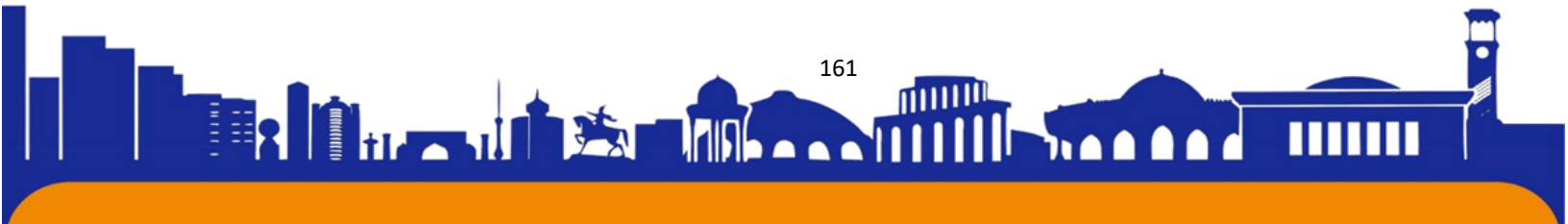
3. Har ikki guruh o'quvchilarining bilim darajasi dastlab va tajriba yakunida nazorat sinovlari bilan baholandi.

Tajriba natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy didaktik o'yinlar va interaktiv metodlar asosida ta'lim olgan o'quvchilar bilim darajasi sezilarli darajada oshdi. O'yinlar orqali taqdim etilgan mavzularni o'zlashtirish darajasi o'quvchilarda matematikaga bo'lgan qiziqishni oshirish bilan birga ularning muammoli vaziyatlarda mustaqil yechim topish ko'nikmalarini ham rivojlantirdi.

1. Darslar jarayonida faol qatnashgan o'quvchilar soni o'rtacha 65% ga ko'tarildi.

2. O'yinlar asosida ta'lim berilgan guruhda o'quvchilarning nazorat sinovlaridagi o'rtacha bahosi 10% ga yaxshilandi.

Tadqiqot natijalari ko'rsatadiki, didaktik o'yinlar va zamonaviy o'qitish metodlari matematik tushunchalarni o'quvchilarga qiziqarli va tushunarli tarzda etkazishga yordam beradi. Bu metodlar nafaqat bilimni mustahkamlaydi, balki bolalarda ijodiy va

tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, zamonaviy o'quv jarayonida bolalarning faolligi va o'z-o'ziga ishonchi ham oshadi.

Didaktik o'yinlar va zamonaviy metodlar asosida o'qitish boshlang'ich sinflarda matematika ta'limini samarali amalga oshirishda juda muhimdir. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarning matematikaga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni faol va ijodkor ta'lim oluvchilarga aylantiradi. Tadqiqot natijalari ko'rsatishicha, bunday usullar ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Shu sababli, ushbu metodlarni keng joriy qilish va o'qituvchilarni ular bilan tanishtirish zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Nazarov, A. "Ta'limda innovatsion texnologiyalar." T.: Universitet nashriyoti, 2020.
2. Usmonova, Sh. "Didaktik o'yinlar orqali o'qitish." T.: Ma'rifat, 2021.
3. Murodov, N. "Boshlang'ich ta'limda zamonaviy metodlar." T.: Oqil nashr, 2019.
4. Raxmatov, F. "Maktab ta'limida interfaol metodlar." T.: Yangi avlod nashriyoti, 2022.
5. Smith, A. "Interactive Learning in Mathematics Education." Cambridge: CUP, 2021.
6. Jones, R. "Effective Teaching Methods for Elementary Mathematics." Oxford: OUP, 2020.
7. Xoliqov, B. "Boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitish metodikasi." T.: Fan va texnologiya, 2018.
8. Karimova, D. "Matematika ta'limida zamonaviy yondashuvlar." T.: Ilmiy Nashrlar, 2019.
9. Abduraxmonov, T. "Boshlang'ich ta'limda o'yin metodlari." T.: Ziyo Nashr, 2020.
10. Brown, P. "The Role of Play in Early Mathematics Education." London: Routledge, 2018.

